# ह्यम सेवा मराजपोष्ट्रेत् छाट्- व क्यार स्टिम मुख्या परीक्षा 2022 संद्युला येपर हं. -9



संच क्र.

यरीक्षा हि ०९ मान्येबर, २०२३

X17

केंद्राची संकेताक्षरे

BOOKLET NO प्रश्नपुस्तिका क्रमांक

एकूण प्रश्न : 100

एकूण गुण : 200

शेवटचा अंक

वेळ: 1 (एक) तास

सूचना

प्रश्नपुस्तिका – I

मराठी, इंग्रजी व सामान्य ज्ञान

- सदर प्रश्नपुस्तिकेत 100 अनिवार्य प्रश्न आहेत. उमेदवारांनी प्रश्नांची उत्तरे लिहिण्यास सुरुवात करण्यापूर्वी या प्रश्नपुस्तिकेत सर्व प्रश्न आहेत किंवा नाहीत याची खात्री करून घ्यावी. तसेच अन्य काही दोष आढळल्यास ही प्रश्नपुस्तिका समवेक्षकांकडून लगेच बदलून घ्यावी. परीक्षा-क्रमांक
- आपला परीक्षा-क्रमांक ह्या चौकोनांत न विसरता बॉलपेनने लिहावा. (2)
- वर छापलेला प्रश्नपुस्तिका क्रमांक तुमच्या उत्तरपत्रिकेवर विशिष्ट जागी उत्तरपत्रिकेवरील सूचनेप्रमाणे न विसरता नमूद करावा. (3)
- या प्रश्नपुस्तिकेतील प्रत्येक प्रश्नाला 4 पर्यायी उत्तरे सुचिवली असून त्यांना 1, 2, 3 आणि 4 असे क्रमांक दिलेले आहेत. त्या चार उत्तरांपैकी सर्वात योग्य उत्तराचा क्रमांक उत्तरपत्रिकेवरील सूचनेप्रमाणे तुमच्या उत्तरपत्रिकेवर नमूद करावा. अशा प्रकारे उत्तरपत्रिकेवर उत्तर-क्रमांक नमूद करताना तो संबंधित प्रश्न-क्रमांकासमोर छायांकित करून दर्शविला जाईल याची काळजी घ्यावी. ह्याकरिता फक्त काळ्या शार्डचे बॉलपेन वापरावे, पेन्सिल वा शार्डचे पेन वापरू नये.
- सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत. यास्तव सर्व प्रश्नांची उत्तरे द्यावीत. घाईमुळे चुका होणार नाहीत याची दक्षता घेऊनच शक्य तितक्या वेगाने प्रश्न सोडवावेत. क्रमाने प्रश्न सोडविणे श्रेयस्कर आहे पण एखादा प्रश्न कठीण वाटल्यास त्यावर वेळ **न घालविता पृढील प्रश्नांकडे वळावे.** अशा प्रकारे शेवटच्या प्रश्नापर्यंत पोहोचल्यानंतर वेळ शिल्लक राहिल्यास कठीण म्हणून वगळलेल्या प्रश्नांकडे परतणे सोईस्कर ठरेल.
- उत्तरपत्रिकेत एकदा नमूद केलेले उत्तर खोडता येणार नाही. नमूद केलेले उत्तर खोडून नव्याने उत्तर दिल्यास ते तपासले जाणार नाही. एकापेक्षा जास्त उत्तरे नमूद केल्यास ते उत्तर चुकीचे धरले जाईल व त्या चुकीच्या उत्तराचे गुण वजा केले जातील.
- प्रस्तृत परीक्षेच्या उत्तरपत्रिकांचे मूल्यांकन करताना उमेदवाराच्या उत्तरपत्रिकेतील योग्य उत्तरांनाच गुण दिले जातील. तसेच ''उमेदवाराने वस्तुनिष्ठ बहुपर्यायी स्वरूपाच्या प्रश्नांची दिलेल्या चार उत्तरांपैकी सर्वात योग्य उत्तरेच उत्तरपत्रिकेत नमूद करावीत. अन्यथा त्यांच्या उत्तरपत्रिकेत सोडविलेल्या प्रत्येक चुकीच्या उत्तरांसाठी 25% किंवा 1/4 गुण वजा/कमी करण्यात येतील.''

## ताकीढ

ह्या प्रश्नपत्रिकेसाठी आयोगाने विहित केलेली वेळ संपेपर्यंत ही प्रश्नपुस्तिका आयोगाची मालमत्ता असून ती परीक्षाकक्षात उमेदवाराला परीक्षेसाठी वापरण्यास देण्यात येत आहे. ही वेळ संपेपर्यंत सदर प्रश्नपुस्तिकेची प्रत/प्रती, किंवा सदर प्रश्नपुस्तिकेतील काही आशय कोणत्याही स्वरूपात प्रत्यक्ष वा अप्रत्यक्षपणे कोणत्याही व्यक्तीस पुरविणे, तसेच प्रसिद्ध करणे हा गुन्हा असून अशी कृती करणाऱ्या व्यक्तीवर शासनाने जारी केलेल्या ''परीक्षांमध्ये होणाऱ्या गैरप्रकारांना प्रतिबंध करण्याबाबतचा अधिनियम—82'' यातील तरतुदीनुसार तसेच प्रचलित कायद्याच्या तरतुदीनुसार कारवाई करण्यात येईल व दोषी व्यक्ती कमाल एक वर्षाच्या कारावासाच्या आणि /किंवा रुपये एक हजार रकमेच्या दंडाच्या शिक्षेस पात्र होईल.

तसेच ह्या प्रश्नपत्रिकेसाठी विहित केलेली वेळ संपण्याआधी ही प्रश्नपस्तिका अनधिकृतपणे बाळगणे हा सुद्धा गुन्हा असून तसे करणारी व्यक्ती आयोगाच्या कर्मचारीवृंदापैकी, तसेच परीक्षेच्या पर्यवेक्षकीयवृंदापैकी असली तरीही अशा व्यक्तीविरुद्ध उक्त अधिनियमानुसार कारवाई करण्यात येईल व दोषी व्यक्ती शिक्षेस पात्र होईल.

पुढील सूचना प्रश्नपुस्तिकेच्या अंतिम पृष्ठावर पहा.

पर्यवेक्षकांच्या सूचनेविना हे सील उघडू नये



## कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK



- जोड्या जुळवा.
  - a. गणवाचक विशेषणे
- i. प्रथम, विसावा, दुसरा
- b. क्रमवाचक विशेषणे
- ii. हरएक, दरएक, एकेक
- c. पृथकत्ववाचक विशेषणे
- iii. हजार, कोटी, अर्धा
- d. आवृत्तीवाचक विशेषणे
- iv. एकेरी, त्रिगुणी, चौपट

- (1) a iv
- b iii c ii
- (2) a -iii
- b-i c-ii
- d iv

d - i

- (3) a ii b iv c iii

- d i
- (4) a iii b iv
  - c i
- d ii
- 2. खालील वाक्यातील क्रियापदाचा प्रकार ओळखा.

'मुलांनी चावऱ्या कुत्र्याला खडे मारले.'

(1) उभयविध क्रियापद

(2) द्विकर्मक क्रियापद

(3) शक्य क्रियापद

- (4) प्रयोजक क्रियापद
- 3. जी सहाय्यक क्रियापदे सर्व काळी, सर्व पुरुषी चालत नाहीत त्यांना कोणत्या प्रकारची क्रियापदे म्हणतात ?
  - (1) मुख्य क्रियापदे

गौण क्रियापदे (2)

(3) उभयविध क्रियापदे

- (4) संयुक्त क्रियापदे
- 4. साधित क्रियाविशेषणे व त्यांची उदाहरणे यांच्या योग्य जोड्या जुळवा.
  - a. नामसाधित

i. शास्त्रदृष्ट्या, दररोज

- b. विशेषणसाधित
- ii. पूर्वीचा, आरंभीला

- c. अञ्ययसाधित
- iii. एकदा, सर्वत्र

d. समासघटित

iv. सकाळी, प्रथमत:

- (1) a iv
- b iii c i
- d ii

- (2) a -iii
- b-ii c-iv d-i

- (3) a iv
- b iii
- c-ii d-i

- (4) a ii
- b iv
- c iii
- d i



5.	5. खालील क्रियाविशेषणांच्या त्यांच्या प्रकारानुसार जोड्या लावा.							
	'अ' गट							'ब' गट
	a.	स्थलव	ाचक			i		जसे, तसे, उगीच
	b.	कालव	ाचक			ii		आज, उद्या, काल
	c.	संख्या	वाचक			iii		पहिला, दोनदा, चौपट
	d.	गुणवाच	वक			iv		समोर, वर, खाली
		a	b	$\mathbf{c}$	d			
	(1)	iv	ii	iii	i			
	(2)	ii	iv	i	iii			
	(3)	iv	i	iii	ii			
	<b>(4)</b>	iii	ii	i	iv			
6.	'गळः	गला ता	त लावणे'	या वाब	म्रचाराचा	अर्थ ओळखा.		
	(1)	गुप्त ठे	वणे			(2)	)	प्राणांतिक संकटात घालणे
	(3)	•	इत्या करा	यला ल	ावणे	(4)	)	समूळ नायनाट करणे
7.	'हात	ओला व	<b>क्रएणे'</b> या	वाक्प्रचा	राचा खाल	नीलपैकी कोणता अ	र्थ	आहे ?
	(1)	हात धु	ुऊन घेणे			(2)	)	हातपाय गाळणे
	(3)	पैसा मि	मेळणे			(4)	)	हातावर पाणी टाकणे
8.	'अनेव	ह जणांव	र सोपवले	ोले काम	। कोणीच	नीट पार पाडत नाही	त.	े या अर्थाची म्हण ओळखा.
	(1)	बिगारी	चे घोडे त	ारवटाच	ा फोक			
	(2)	बारभा	ईची शेती	काय ल	नागेल हार्त	<del>ग</del> ि		
	(3) भ्रमाची पुडी नि हिंगाचा वास							
	(4) भरवशाची मोट पाण्यात लोट							
9.	म्हण ५	 पूर्ण करा						
			राडाया		,			
			ज.न साऱ्या ब			(9)	)	नाही आसू नाही माया
	. ,		दती पाया					मारे गेले वाया

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK



10.	'गंगेचे पाणी घेऊन गंगेलाच अर्घ्य' या म्हणीच्या अर्थासारखी दुसरी म्हण पर्यायातून निवडा.					
	(1) घरोघर मातीच्या चुली	(2) जशी देणावळ तशी धुणावळ				
	(3) गुळाचा गणपती, गुळाचा नैवेद्य	(4) गुरुची विद्या गुरुस फळली				
11.	'बोलण्याचा आणि खाण्याचा संबंध काय ?' या वा	वाक्याचे नकारार्थी वाक्यात रूपांतर कसे होईल ?				
	(1) बोलण्याचा आणि खाण्याचा काय संबंध अस	मतो ?				
	(2) बोलण्याचा आणि खाण्याचा संबंध काहीच न	नसतो.				
	<ul><li>(3) बोलण्याचा आणि खाण्याचा संबंध असतो.</li></ul>					
	(4) बोलण्याचा आणि खाण्याचा संबंध असतो व	का ? 				
12.	संयुक्त वाक्याचे मिश्र वाक्यात रूपांतर करा.	-				
	'माझा अभ्यास झाला नाही म्हणून मी शाळेत जाणा	गर नाही.'				
	(1) माझा अभ्यास न झाल्यामुळे शाळेत जाणार	नाही.				
	(2) मी शाळेत जाणार नाही कारण माझा अभ्यास	स झाला नाही.				
	(3) माझा अभ्यास झाला नाही मी शाळेत जाणार	ार नाही.				
	(4) माझा अभ्यास झाला असता तर मी शाळेत र	गेलो असतो.				
13.	'गांधीजींना सुताच्या माळा अधिक आवडत.' या व	वाक्यातील विधेयपूरक ओळखा.				
	(1) सुताच्या	(2) माळा				
	(3) अधिक 	(4) गांधीजींना 				
14.	एखाद्या नामाचे स्पष्टीकरण करणाऱ्या व नामापूर्वी य	येणाऱ्या त्याच अर्थाच्या शब्दांस म्हणतात.				
	(1) उद्देश	(2) पूरक				
	(3) समानाधिकरण	(4) विधेयपूरक				
15.	'ज्याचे आपल्यावर उपकार आहेत, त्याची आपण स्व	न्वाभाविकपणे स्तुती करतो' या अर्थाचा वाक्प्रचार ओळखा.				
	(1) सुताने स्वर्ग गाठणे					
	(2) कोल्हेकुई करणे					
	(3) वर्चस्व प्रस्थापित करणे					
	(4) ज्याची खावी भाकरी, त्याची करावी चाकरी	ft .				
कच्च्या	। कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WO	ORK P.T.O.				



	^			• •		~
16.	खालील	गटातून	अल्पप्राण	व्यजनाचा	गट	आळखा.

- (1) थ, स, ष, ढ
- (2) क, ज, ण, प (3) भ, फ, घ, ह
- (4) झ, ध, घ, श

#### 17. स्वरांचे प्रकार व त्यांच्या व्याख्या यांच्या जोड्या जूळवा.

a. दीर्घ स्वर

i. एकाच उच्चारस्थानातून निघणारे स्वर

b. संयुक्त स्वर

ii. भिन्न उच्चारस्थानातून निघणारे स्वर

c. सजातीय स्वर

iii. स्वरांचा उच्चार करण्यास अधिक वेळ

d. विजातीय स्वर

iv. दोन स्वर एकत्र येऊन बनलेले स्वर

b d a  $\mathbf{c}$ 

- **(1)** iii ii
- i (2)iii iv ii
- (3) ii i iii iv
- i (4) iv iii ii

## 18. खालीलपैकी कोणते देवनागरी लिपीचे वैशिष्ट्य नाही ?

- गतीयुक्त आणि व्यावहारिक लिपी
- वर्णमालेचे वैज्ञानिक वर्गीकरण
- दृहेरी लिपीचिन्हांचा समावेश
- d. ऱ्हस्व आणि दीर्घ मात्रांची व्यवस्था
- (1) फक्त a आणि b (2) फक्त b आणि d (3) फक्त c
- (4) फक्त b

## 19. योग्य विग्रह केलेला पर्याय निवडा.

'सदाचार'

- a. सद् + आचार
- b. सत् + आचार
- c. सदा + चार
- d. सच् + आचार
- (1) फक्त a बरोबर

(2) फक्त b **बरोबर** 

(3) a आणि b बरोबर

(4) c आणि d बरोबर



20.	समान	ार्थी शब्दांचा योग्य तो पर्यायी गट ओळखा.			
	a.	सुधा, तनया, आत्मजा			
	b.	सरिता, कोमल, राघू			
	c.	अनुज, उद्योगी, अनिल			
	d.	पाय, पान, पाणी			
	(1)	फक्त a बरोबर बाकी सर्व चूक	(2)	फक्त d बरोबर बाकी सर्व चूक	
	(3)	${f a}$ व ${f c}$ बरोबर	(4)	b व d बरोबर	
21.	देवाल	ाय, हिमालय हे शब्द कोणत्या संधीची उदाहरणे अ	ाहेत ?		
	(1)	विसर्ग संधी	(2)	स्वर संधी	
	(3)	व्यंजन संधी	(4)	हल संधी	
22.	कर्मभ				
	a.	कर्माप्रमाणे क्रियापदाचे रूप बदलते.			
	b.	कर्म द्वितीयेत तर कर्ता तृतीया विभक्तीत असतो			
	c.	या वाक्यातील क्रियापद अंशतः कर्तरी असतो.			
	(1)	फक्त $a$ व $c$ बरोबर	(2)	फक्त $\mathbf{b}$ व $\mathbf{c}$ बरोबर	
	(3)	फक्त c चूक	(4)	फक्त c बरोबर	
23.	'शाळे	उच्या भल्यासाठी मुख्याध्यापकांनी सारे काही केले	.' या	वाक्याचे नकारार्थी वाक्य बनवा.	
	(1)	शाळेच्या भल्यासाठी मुख्याध्यापकांनी काहीच	केले न	ाही.	
	(2)	शाळेच्या भल्यासाठी मुख्याध्यापकांनी काहीच	केले न	ाही असे नाही.	
	(3)	शाळेच्या भल्यासाठी मुख्याध्यापकांनी थोडे केले	ने नाही	•	
	(4)	शाळेच्या भल्यासाठी मुख्याध्यापकांनी काही क	रायचे व	बाकी ठेवले नाही.	
24.	'विट्ठ	ल परीक्षेत उत्तीर्ण झाला कारण त्याने प्रामाणिकपर्ण	ो अभ्य	गस केला होता.' या वाक्याचा प्रकार ओळखा.	-
	(1)	केवल वाक्य	(2)	संयुक्त वाक्य	
	(3)	मिश्र वाक्य	(4)	गौण वाक्य	
कच्च	कामा	साठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK	Κ	P.7	Г.О.



25.	खाला	लिपका आवृत्तावाचक	विशष	गाचा गट आळखा ?				
	a.	दररोज, प्रतिक्षण						
	b.	दुहेरी, तिहेरी						
	c.	पहिला, दुसरा						
	d.	असला, तसला						
	(1)	फक्त ${f a}$ बरोबर			(2)	फक्त ${f c}$ बरोबर		
	(3)	फक्त a आणि b ब	ररोबर		(4)	फक्त $d$ बरोबर		
26.		लिपैकी विरुद्धार्थी अर 		ब्द जाडा आळखा.				
	a.	9	त					
		कृपण × शूर						
	c.	अनुज × अनुचित						
	d.	9						
	` '	b व c अयोग्य जोर्ड			(2)			
	(3)	फक्त c अयोग्य जो	डी		(4)	फक्त d अयोग्य जो	डी	
	— 'भाक	———— री करण्याची लाकडी	परात'	——— या शब्दसमुहासाठी	<del></del> खालील	 गपैकी योग्य शब्द ओर	 ळखा.	
	(1)	काटवट	(2)	काथवट	(3)	कातवट	(4)	घंगाळ
28.	<u>उंटाव</u>	रून टपाल वाटणाऱ्या	—- ला का	य म्हणतात ?				
	(1)	पोस्टमन	(2)	बकरंदाज	(3)	सांडणीस्वार	(4)	शिक्केनस्वी
29.	 पुढील	——— ।पैकी कोणत्या गटाती	ল शब्द	———— द तद्भव आहेत ?				
	a.	कान, चाक, आग						
	b.	घर, गाव, काम						
	c.	गुरु, पुष्प, अग्नि						
	d.	पोट, रेडा, चिमणी						
	(1)	फक्त a बरोबर			(2)	फक्त a आणि b ब	रोबर	
	(3)	फक्त ${f c}$ बरोबर			(4)	फक्त c आणि d ब	रोबर	
								<u></u>
कच्च्या	कामा	साठी जागा / SPAC	E FO	R ROUGH WOR	K			



30.	परकीय शब्द व '	भाषा यांच्या यं	ोग्य जोड्या 🤅	जुळवा.				
	a. अरबी		i.	हाराकिरी				
	b. जपानी		ii.	स्फूटनिक				
	c. कन्नड		iii.	फायदा				
	d. रशियन		iv.	टपाल				
	(1) a – iii	b - iv	c – ii	d - i				
	(2) a – iv							
	(3) a – iii							
	(4) a – ii							
	(1) u 11							
31.	'आंबा चवीला ग	गोड होता.' या	वाक्यातील च	तुर्थीच्या उप	गपदाथ	चा अर्थ काय ?		
	(1) परिणाम				(2)	मूल्य		
	(3) विषय				(4)	योग्यता		
32	'अपादान' हा को	णत्या विभक्ती	 वा अर्थ आहे	7		-		
<b></b> -	(1) चतुर्थी			•	(2)	पंचमी		
	(3) षष्ठी				(4)	•		
			~		_	<del></del>		
33.	तद्धित प्रत्यय को a. क्रियापद	णत्या शब्द जात	नाना लागतात	?				
	a. क्रियापद b. नाम							
	c. विशेषण							
	d. अव्यये							
	(1) फक्त a व	बरोबर			(2)	फक्त $\mathbf{b}$ व $\mathbf{c}$ बरोबर		
	(3) फक्त d	बरोबर			(4)	b, c व d बरोबर		
34.		 गी एकवचनी न		 स्ह्य एकारा	न्त होते	 ो व अनेकवचनात	होते.	
	(1) याकारान्त	Г			(2)	वाकारान्त		
	(3) आकारान	त			(4)	ईकारान्त		
कच्च्या	 ा कामासाठी जागा	/ SPACE F	OR ROUG	H WORK		<u>-</u>		P.T.O



#### 35. जोड्या लावा.

	'अ' ग	ट			'ब' गट
a.	कर्तरी	प्रयोग		i.	रामाने रावणास मारले.
b.	कर्मणी	प्रयोग		ii.	तू त्याला न्यायचे होतेस.
c.	भावे प्र	योग		iii.	त्याने कविता लिहिली.
d.	संकीर्ण	प्रयोग		iv.	तो जातो.
	a	b	$\mathbf{c}$	d	
(1)	iv	iii	i	ii	
(2)	iii	iv	i	ii	
(3)	ii	i	iv	iii	
(4)	iv	i	ii	iii	

## खाली दिलेला उतारा वाचून त्याखाली दिलेल्या प्र. क्र. 36 ते 40 ची उत्तरे पर्यायी उत्तरातून अचूक निवडा.

विचारस्वातंत्र्य हेच लोकशाहीचे प्राणतत्त्व असल्याने विचारवंतांनी कोणत्याही परिस्थितीत प्रथम आपल्या माध्यमाशी इमान राखले पाहिजे. स्वार्थाखातर सत्याकडे पाठ फिरविणारे किंवा समाजाशी द्रोह करणारे लोक प्रत्येक क्षेत्रात थोडेफार असणारच. तात्त्विक विवेचनात त्यांचा विचार करण्याचे आपणास काही प्रयोजन नाही. परंतु विद्यावंत प्रामाणिक व नि:स्वार्थी असला तरी त्याच्याकडून आत्मवंचना होण्याचा संभव असतो. म्हणून आपण केवळ शुद्ध ज्ञानाचे उपासक आहोत, कोणत्याही विचारसंप्रदायाशी किंवा मूल्यसरणीशी आपण जखडलेलो नाही असे धरून चालणे श्रेयस्कर नाही. प्रत्येक माणसाच्या मनावर पूर्वसंस्कारांची, परंपरागत मूल्यसरणीची छाया असतेच असते. मग त्याला त्याची जाणीव असो वा नसो. तेव्हा सतत आत्मपरीक्षण करून स्वत:चे पूर्वग्रह जाणून घेणे, आपली विचारसरणी कोणत्या वर्गाच्या हितसंबंधांना पोषक आहे ते शोधून पाहणे हाच पूर्वग्रहांवर मात करून शास्त्रीय दृष्टी आत्मसात करण्याचा एकमेव उपाय आहे. मात्र निष्पक्षपातीपणाने निरनिराळ्या प्रश्नांचा अभ्यास करावयाचा, तर विचारवंताने इतिहासक्रमाचे स्थूलमानाने पण साकल्याने ज्ञान करून घेतले पाहिजे; सामाजिक जीवनातील प्रवाहाशी समरस झाले पाहिजे. याचा अर्थ त्याने आपली अभ्यासिका सोडून सभामैदान गाजवावे, राजकारणाच्या आखाड्यात उतरावे किंवा आर्थिक संघर्षात सहभागी व्हावे असा नाही. ज्ञानाच्या कक्षा आज इतक्या विस्तारलेल्या आहेत की, त्याच्या कोणत्याही एका शाखेवर प्रभुत्व मिळवू इच्छिणाऱ्या विद्यावंताला रात्रंदिवस आपल्या व्यासंगात रमून गेले पाहिजे. आजचा काळ हा श्रमविभागाचा आहे. म्हणून प्रत्येकाने आपल्या कार्यक्षेत्राच्या मर्यादा ओळखून वागले पाहिजे. विचारवंत हा विद्येची आराधना करूनच समाजाचे कल्याण साधू शकेल. मात्र अभ्यासासाठी त्याने निवडलेला विषय कितीही लहान असला, तरी त्याची दृष्टी संकुचित असता कामा नये. आपण संपादिलेले ज्ञान विद्याभिवृद्धीला किती उपकारक होईल, समाजाच्या अंतिम कल्याणाशी त्याचा कितपत संबंध पोहोचतो, याचे अनुसंधान त्याने सदैव राखले पाहिजे.



- 36. लोकशाहीचे प्राणतत्त्व कोणते ?
  - (1) माध्यमांशी इमान राखणे
  - (2) विचारस्वातंत्र्य
  - (3) विद्यावंत असणे
  - (4) समाजाचे अंतिम कल्याण
- 37. प्रत्येक माणसाच्या मनावर कशाची छाया असते ?
  - (1) समाजाशी द्रोह करण्याची
  - (2) स्वार्थाखातर सत्याकडे पाठ फिरविण्याची
  - (3) पूर्वसंस्कारांची, परंपरागत मूल्यसरणीची
  - (4) आत्मवंचना होण्याची
- 38. शास्त्रीय दृष्टी आत्मसात करण्याचा एकमेव उपाय कोणता ?
  - (1) संकुचित दृष्टी ठेवणे
  - (2) पूर्वग्रहांवर मात करणे
  - (3) सदैव अनुसंधान राखणे
  - (4) कार्यक्षेत्राच्या मर्यादा ओळखणे
- 39. निष्पक्षपातीपणे विविध प्रश्नांचा अभ्यास करण्यासाठी काय केले पाहिजे ?
  - अ. इतिहास क्रमाचे स्थूल मानाने पण साकल्याने ज्ञान करून घेणे.
  - ब. सामाजिक जीवनातील प्रवाहाशी समरस होणे.
  - क. सभामैदान गाजवणे.
  - (1) फक्त अ
  - (2) फक्त ब
  - (3) ब आणि क
  - (4) अ आणि ब



- 40. सामाजिक जीवनात समरस होण्यासाठी कोणत्या गोष्टींची गरज नाही असे लेखकाला वाटते ?
  - (1) आपली अभ्यासिका सोड्रन सभामैदान गाजवावे
  - (2) राजकारणाच्या आखाड्यात उतरावे
  - (3) आर्थिक संघर्षात सहभागी व्हावे
  - (4) वरील तीनही पर्याय योग्य आहेत

## 41. खालीलपैकी देशी शब्द कोणता ?

- a. कोवळा
- b. भगवान
- c. ढेकूण
- d. बटन
- (1) a आणि b बरोबर
- (2) c आणि d बरोबर
- (3) फक्त c बरोबर
- (4) फक्त d बरोबर

## 42. शुद्ध शब्दांचा गट ओळखा.

- a. कर्मेंद्रीय, कबुलिजबाब, प्रतिकात्मक
- b. कर्मेंद्रिय, कबुलीजबाब, प्रतीकात्मक
- c. उच्छृंखल, आसेतुहिमालय, गप्पिष्ट
- d. उत्छृंखल, असेतूहिमालय, गप्पीष्ट
- (1) a व c बरोबर
- (2) b a d atlat
- (3) a, b, c बरोबर
- (4) b व c बरोबर

'ब' गट



संख्याविशेषणे आणि त्यांची उदाहरणे यांच्या योग्य जोड्या लावा.

'अ' गट

a. संख्यावाचक

i. दुप्पट, चौपट, दुहेरी, तिहेरी

b. क्रमबाचक

ii. दोघे, तिघे, पाची, साती

c. आवृत्तीवाचक

iii. थोडा, फार, सर्व, इतर

d. अनिश्चित

iv. पहिला, पाचवा, दहावा, शंभरावा

b  $\mathbf{d}$ a  $\mathbf{c}$ 

- i **(1)** ii iv iii
- (2) iii ii iv
- (3) iv iii ii i
- (4) ii i iv iii
- 'अवग्रह' हे विरामचिन्ह कधी वापरले जाते ?
  - (1) अक्षराचा उच्चार लांब आहे हे सुचवण्यासाठी
  - (2) उच्चारात खंड आहे हे दाखवण्यासाठी
  - (3) दोन शब्द जोडण्यासाठी
  - (4) एखाद्या संकल्पनेचे स्पष्टीकरण करण्यासाठी
- 45. की, ता, ई हे प्रत्यय लागून साधलेली भाववाचक नामे कोणत्या लिंगी असतात ?
  - (1) पुल्लिंगी
- (2) स्त्रीलिंगी
- (3) नपुंसकलिंगी
- (4) यापैकी नाही

- 46. शब्दयोगी अव्यये व त्याची उदाहरणे यांच्या योग्य जोड्या जुळवा.
  - विशेषणसाधित

देखील, लागी.

धातुसाधित

जवळून, मागून.

c. क्रियाविशेषणसाधित

योग्य, विरुद्ध. iii.

d. संस्कृतशब्दसाधित

iv. पर्यंत, सक्षम.

- (1) a -iii
  - b-iv c-i d-ii

- (2) a iv
- b iii
- c ii
- d i

- (3) a − iii
- b-i
- d ivc – ii
- (4) a ii
- $\mathbf{b} \mathbf{i}$
- c iv
- d iii



- 47. खालीलपैकी कोणते वैशिष्ट्य केवलप्रयोगी अव्ययाचे नाही ?
  - a. ती वाक्याच्या आरंभी येतात.
  - b. ती वाक्याचा भाग नसल्याने त्यांना विभक्ति प्रत्यय नसतो.
  - c. एकच उद्गारवाचक शब्द विविध भावना व्यक्त करतो.
  - d. केवलप्रयोगी अव्ययांचे प्रकार त्याच्या स्वरूपावरून ठरतात.
  - (1) फक्त b बरोबर

(2) फक्त c बरोबर

(3) फक्त a a c बरोबर

(4) फक्त d बरोबर

- 48. 'शूलपाणी', 'मानधन', 'काळतोंड्या' हे शब्द बहुब्रीही समासाच्या कोणत्या उप-प्रकाराचे आहेत ?
  - (1) चतुर्थी बहब्रीही

(2) पंचमी बहुब्रीही

(3) षष्ठी बहुव्रीही

(4) सप्तमी बहुब्रीही

49. जोड्या जुळवा.

'अ' गट

'ब' गट

a. सिद्ध शब्द

i. घरघर, हळूहळू, शेजारीपाजारी

b. साधित शब्द

- ii. देवघर, पोळपाट, नीळकंठ
- c. सामासिक शब्द
- iii. शिलाई, लढाऊ, पुजारी

d. अभ्यस्त शब्द

iv. जा, ये, कर, खा, पी, घे

- जन्यस्य राज्य
  - a b c
- (1) iv iii
- ii i

d

- (2) i
- ii iii iv
- (3) ii
- iii iv i
- (4) iii
- ii iv
- 50. तत्पुरुष समास व उदाहरणे यांच्या जोड्या जुळवा.

i

a. तृतीया तत्पुरुष

i. व्याहीभोजन, वाटखर्च

b. चतुर्थी तत्पुरुष

ii. घरधंदा, विद्यापारंगत

c. षष्ठी तत्पुरुष

iii. उपासमार, दयार्द्र

d. सप्तमी तत्पुरुष

- iv. ज्ञानयज्ञ, गणपती
- (1) a iii b i
- c-ii d-iv
- (2) a iv
- b-iii
- c-ii d-i
- (3) a − ii
- . .
- u –

- (4)
- b-i
- c iii
- (4) a -iii b -i
- c iv
- d ivd - ii



		15		X	17			
51.	There was no woman present but wept at the news.							
	The underlined clause in the sentence above is a/an							
	(1)	) Noun clause (2) Adjective clause						
	(3)	Adverbial clause	(4)	Co-ordinate clause				
<b>52.</b>	Rea	d the sentences carefully and find o	ut wl	nich one of them is incorrect?				
	a.	The thief hid himself in a shed.						
	b.	The thief hid in a shed.						
	(1)	a is correct	(2)	b is incorrect				
	(3)	a is incorrect	(4)	b is correct				
53.		doctor asked the patient, "Did you e rect speech)	at ar	ything this morning ?" (Change into	)			
	(1)	The doctor asked the patient if he	ate a	nything that morning.				
	(2)	The doctor asked the patient that morning.	t wh	ether he had eaten anything tha	t			
	(3)	The doctor asked the patient who morning.	ether	he had been eaten anything tha	t			
	(4)	The doctor asked the patient whetl	her h	e had eaten anything that morning	•			
54.	'I ar	n a grammarian'.						
	The	correct tag question corresponding	to th	e sentence above is				
	(1)	Am I?	(2)	Aren't I ?				
	(3)	Amn't I?	(4)	Am I not?				
				-				
<b>55.</b>		ntify the correct conditional sentence	e/s.					
	a. h	If it rains, we would stay indoors.	m T	would hit him				
	b.	If the thief would come into my roo	ш, 1	would file film.				

- c. If you had come five minutes earlier, you would have got a seat.
- (1) Only a

(2) Only b

(3) Only c

(4) Only b and c



<b>56</b> .	'The husband	and the	wife next	door have	cat and dog	existence.'

The idiom 'cat and dog existence' used in the sentence above means

- (1) animal existence
- (2) uncultured life
- (3) perpetual quarrelling
- (4) negligible existence

#### 57. Identify the voice of the following sentences from options given below:

- a. Do not insult the poor.
- b. Let the poor be not insulted.
- (1) a-Passive voice, b-Active voice
- (2) a-Active voice, b-Passive voice
- (3) both a and b are in Active voice
- (4) both a and b are in Passive voice

#### 58. 'She cast aside all shame and eloped with her boy friend.'

The idiom 'cast aside' occurring in the sentence above implies

(1) neglected

(2) rejected

(3) forgot

(4) tolerated

## **59.** Identify the kind of noun the underlined word is in the following sentence:

The table is made of wood.

- (1) Common noun
- (2) Proper noun
- (3) Material noun
- (4) Collective noun



60.	Wh	hich one of the following sentences is wrong/	incorrect?
	a.	. Those sort of messages are not to my taste	ę.
	b.	Those sort of messages is not to my taste.	
	(1)	a is wrong b is correct	
	(2)	a is correct b is wrong	
	(3)	both a and b are correct	
	(4)	both a and b are incorrect	
61.	Wh	hy did he punish you ?	
	Whi	hich of the following options is the correct pas	sive voice of the above sentence?
	a.	Why you were punished by him?	
	b.	Why was he punished by you?	
	c.	Why were you punished by him?	
	d.	Who was punished by you?	
	(1)	a only	
	(2)	a and b only	
	(3)	conly	
	(4)	c and d only	
62.	If it	it wasn't so tragic, it would be	<del>-</del>
	Con	emplete the sentence choosing the correct and	tonym.
	(1)	idiotic (2) co	omic
	(3)	foolish (4) ri	idiculous
63.	She	e was always <u>solicitous</u> about the welfare of	her students.
	Ider	entify the correct meaning of the word under	lined.
	(1)	strong (2) co	oncerned
	(3)	reliable (4) k	ind
कच्चा	— कामा	ासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK	P.T.O.



**64.** Fill in the correct article in the following sentences.

- a. He is \_\_\_\_\_ biologist.
- b. Music is \_\_\_\_\_ food of love.
- (1)  $a \underline{an}, b \underline{a}$

(2)  $a - \underline{the}, b - \underline{a}$ 

(3)  $a - \underline{a}, b - \underline{the}$ 

(4) a - the, b - the

#### 65. Stoic is a person.

Choose the correct phrase for the word underlined.

- (1) indifferent to pain or pleasure
- (2) who loves mankind
- (3) of sanguine disposition
- (4) reluctant to mix in society

Read the following passage carefully and answer the Question No. 66 - 70 given below it.

Sociability should also be exhibited in our dealings with animals. They too are sentient beings and some of them are capable of attachment and devotion to human beings and to one another. Men killed many animals in the early period of civilization in order to clear the jungle and the same cruel but unavoidable process can be witnessed in new colonies. There are also noxious, venomous and ferocious animals like tigers, jaguars, wolves, sharks, snakes and others, which kill us and we must kill them. We are not responsible for their appearance on earth and they cannot be tamed and used. There was only one wolf of Gubbio and even he does not exist. Rats, flies, wasps, locusts, white ants and other animals destroy our property or spread disease; they must be destroyed. We cannot afford to feed all these hungry hordes. Zoroaster enjoined upon all his disciples the duty of exterminating such pests and you should follow his teaching. But all animals which are employed in the service of man should be treated with the greatest kindness and sympathy. They are your colleagues and comrades. They have also done their part in building up the fabric of civilization. Feed them well; lay not too heavy burdens on them; give them medicine and a holiday when they are sick; allow them a day of



rest now and than; give them a warm blanket in cold weather; speak affectionately to them at times. They can feel the words of love, though they do not understand them. The cow, the ass, the shepherd's dog, the horse, the camel, the bullock, the elephant, the milkman's dog, the pony, the yak and other domesticated animals are humble and helpless members of the fellowship of labour. They must not be robbed of their rights, especially as they cannot strike back or agitate for the redress of their grievances.

66. The animals serving human beings are very close and trusted friends.

Choose the correct word for the underlined.

- (1) Hordes
- (2) Comrades
- (3) Pets
- (4) Disciples

#### **67.** According to the passage <u>Sociability</u> means

- (1) Spreading the ideas of culture
- (2) Inclination to be friendly
- (3) Considering all the animals socially equal
- (4) Treating animals like animals

#### 68. Identify the correct sentence/s.

- a. The animals which destroy our health property must be destroyed.
- b. Before building new colonies we can see the builders reviving the process of civilization.
- c. We must be friendly towards animals even if they are vicious.
- d. Some of the animals serve human beings affectionately.
- (1) Only a and b
- (2) Only b, c and d
- (3) Only a and c
- (4) Only a, b and d



69.	According to	the passage	which of the	following is	/are correct?
-----	--------------	-------------	--------------	--------------	---------------

- a. The domesticated animals are as humble and helpless as the poor labourers are.
- b. The animals which serve man are our equal companions.
- c. Some of the animals are capable of devoting themselves to God.
- (1) Only a and b
- (2) Only b and c
- (3) Only a and c
- (4) Only c

#### 70. Zoroaster imposed upon his people to annihilate the pests.

Choose the correct synonym of the word underlined.

- (1) to enjoin
- (2) to employ
- (3) to exterminate
- (4) to treat

#### 71. Identify the incorrect sentence/s.

- a. The silver is a precious metal.
- b. He is studying in the university.
- c. He was absent for the last two days.
- (1) Only a and b

(2) Only b and c

(3) Only b

(4) Only a

## 72. Which one of the following sentences is incorrect?

- a. It is nothing else than arrogance.
- b. It is nothing else but arrogance.
- (1) a is incorrect b is correct
- (2) a is correct b is incorrect
- (3) both a and b are correct
- (4) both a and b are incorrect

21



73.	Rea	ead the following sentences carefully and find out which one of them is incorrect?						
	a.	I shall say this on her face.						
	b.	I shall say this to her face.						
	(1)	a is correct	(2)	b is incorrect				
	(3)	a is incorrect	(4)	b is correct				
74.	'It h	nas been raining since eight O'clock	this 1	norning'.				
	The	e tense used in the sentence above is	;					
	(1)	Progressive form of the present ter	nse.					
	(2)	Past form of the perfect tense.						
	(3)							
	(4)	Progressive form of the perfect ten	se.					
<b>75.</b>	Sub	ordinate the orders of thei	r sup	eriors.				
	Sele	ect the correct phrase to complete th	e ser	tence meaningfully.				
	(1)	Carry on	(2)	Carry out				
	(3)	Carry off	(4)	Carry weight				
76.	Rea	d the sentences carefully and find ou	ıt wh	ich one of the two is incorrect/correct				
	fron	n the options given below.						
	a.	The insurance company has to pay	for t	he damages to my scooter.				
	b.	The insurance company has to pay	for t	he damage to my scooter.				
	(1)	a is incorrect b correct	(2)	both a and b are incorrect				
	(3)	a is correct b is incorrect	(4)	both a and b are correct				
 कच्च्या	कामा	साठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORI	χ	P.T.O.				



- 77. Identify the correct sentence/s.
  - a. They received 100 bales of cotton.
  - b. He was released on bail.
  - c. The peon rings the bail at 5 p.m.
  - (1) Only a is correct

- (2) Only a and b are correct
- (3) Only b and c are correct
- (4) Only c is correct
- 78. Read the following sentences carefully and find out the correct answer from the options below.
  - a. John is my cousin brother.
  - b. John is my cousin.
  - (1) a is incorrect b is correct
- (2) a is correct b is incorrect
- (3) both a and b are incorrect
- (4) both a and b are correct
- 79. The meaning of the word 'Laissez Faire' is expressed by the phrase
  - (1) Capable of being clearly read
  - (2) Capable of being clearly heard
  - (3) Non-interference of government in trade, commerce, industry etc.
  - (4) The government of a few select people
- 80. Choose the option showing the correct meaning of the words underlined.
  - a. The road winds up the mountain.
  - b. The campaign was winding down.
  - c. He is still trying to get his wind back.
  - (1) a turns, b came to an end, c breath
  - (2) a brings to close, b twists, c breeze
  - (3) a irritates, b conclude, c gale
  - (4) a wraps, b twisted, c breathe



81.	भारत, मोझांबिक, टांझानिया त्रिपक्षीय सराव (IMT TRILAT) संयुक्त सागरी सरावाची पहिली आवृत्ती येथे 2022 मध्ये आयोजित करण्यात आली होती.									
	(1) नवी दिल्ली									
	(2) दार इस सलाम (3) मापुटो									
	(4) यापैकी नाही									
	The first edition of India-Mozambique-Tanzania Trilateral Exercise (IMT TRIL									
	a joint maritime exercise was held at in 2022.  (1) New Delhi									
	(2) Dar Es Salaam									
	(3) Maputo									
	(4)	None of these								
82.	<del>-</del> दुलीप			-						
	(1)	× 0								
	(3) टेनिस (4) बॅडिमेंटन									
	Dul	eep trophy is associated with which	ch spor	ts?						
	(1) Hockey (2) Cricket									
	(3)	Tennis	(4)	Badminton						
	(0)									
83.	फिफा	U-17 महिला जागतिक चषक $2022$ बाबत	अयोग्य व	न्थन ओळखा.						
	(1)	l) फिफा U-17 महिला जागतिक चषक 2022 चा आयोजक भारत आहे.								
	(2)	(2) फिफा U-17 महिला जागतिक चषक दर तीन वर्षांनी आयोजित करण्यात येते.								
	(3) फेडरेशन इंटरनॅशनल फुटबॉल असोसिएशन द्वारे ही स्पर्धा आयोजित केली जाते.									
	<b>(4)</b>	(4) फिफा U-17 महिला जागतिक चषक 2022 ही फिफा U-17 महिला जागतिक चषकाची सातवी								
	आवृत्ती आहे.									
				Jnder-17 Women's World Cup 2022.						
	(1)	India is hosting the FIFA Under		-						
	(2)	The FIFA U-17 Women's World	•	· ·						
	(3) (4)	It is organised by Federation Int								
	(4)	(4) The FIFA U-17 Women's World Cup 2022 is 7 <sup>th</sup> Edition of the FIFA U-17 Women's World Cup.								



84. योग्य जोड्या जुळवा.

(राज्य)

- अ. आंध्रप्रदेश
- ब. गजरात
- क. केरळ
- ड. महाराष्ट्र

अब क

ड

d

- (1) i ii iii iv
- (2) ii iii iv i
- (3) iii iv i ii
- (4) iv i ii iii

Match the following.

(State)

- a. Andhra Pradesh
- b. Gujarat
- c. Kerala
- d. Maharashtra

a b c

- (1) i ii iii iv
- (2) ii iii iv i
- (3) iii iv i ii
- (4) iv i ii iii

(लोकनृत्य)

- i. मोहिनीअट्टम
- ii. दहिकाला
- iii. विलासिनी नाट्यम
- iv. भवाई

(Folk dance)

- i. Mohiniattam
- ii. Dahikala
- iii. Vilasini Natyam
- iv. Bhavai



85. ग्रंथ आणि लेखक यांच्या जोड्या लावा. [2022 बुकर पुरस्कार]

'अ' (ग्रंथ)

'ब' (लेखक)

- ग्लोरी अ.
- स्माल थिंग्ज लाईक दीज
- ट्रियाकल वॉकर あ.
- द सेव्हन मून्ज ॲट माली अलमाइडा

iv. नो वायोलेट बुलावायो

अ ख क ड

- (1) i iii iv ii
- (2) iv i iii ii
- i (3) iv ii iii
- (4) i ii iii iv

iii. क्लाएर किगन

ii. ॲलन गार्नर

i. शेहन करुणातिलका

Match the pairs of books and authors. [2022 Booker Prize]

'A' (Book)

A. Glory

- Small Things Like These
- C. Treacle Walker
- D. The Seven Moons at

Maali Almeida

 $\mathbf{A}$  $\mathbf{B}$  $\mathbf{C}$  $\mathbf{D}$ 

- **(1)** i iii iv ii
- (2) iv iii ii i
- (3) iv ii iii i
- (4) i iv ii iii

'B' (Author)

- i. Shehan Karunatilaka
- ii. Alan Garner
- iii. Claire Keegan
- iv. No Violet Bulawayo



86. खालीलपैकी कोणती राज्ये महादयी नदीच्या पाणी वाटपाच्या वादात सहभागी आहे	गहेत	सहभागी आह	रात सह	वाटपाच्या वादा	पाणी वाटप	नदीच्या	महादयी	राज्य	काणती	खालीलपकी	86.
---	------	-----------	--------	----------------	-----------	---------	--------	-------	-------	----------	-----

- अ. गोवा
- ब. कर्नाटक
- क. तेलंगाना
- ड. आंध्रप्रदेश
- (1) फक्त ब, क आणि ड

(2) फक्त अ आणि ब

(3) फक्त क आणि ड

(4) अ, ब, क आणि ड

Which of the following States are involved in the dispute over the sharing of the water of the Mahadayi River?

- a. Goa
- b. Karnataka
- c. Telangana
- d. Andhra Pradesh
- (1) only b, c and d

(2) only a and b

(3) only c and d

- (4) a, b, c and d
- 87. खालीलपैकी कोणत्या व्यक्तीला फ्रेंच सरकारचा सर्वोच्च सन्मान शेवॉलियर डे आय ऑरड्रे डेस आर्ट एट डेस पुरस्काराने 2022 मध्ये सन्मानित करण्यात आले आहे ?
  - (1) करुणा साईराम
  - (2) प्रभा अत्रे
  - (3) अरुणा साईराम
  - (4) लता मंगेशकर

Which of the following person has been honoured with the French Government's highest honour – Chevalier de l'ordre des Art et des award in 2022 ?

- (1) Karuna Sairam
- (2) Prabha Atre
- (3) Aruna Sairam
- (4) Lata Mangeshkar



88.	खालालपका कार्णत्या नद्या गादावराच्या उजव्या ताराच्या उपनद्या आहत ?								
	अ.	प्रवरा							
	ब. मंजिरा								
	क. मणेर ड. पूर्णा								
	ई. इंद्रावती								
	(1)	फक्त अ, ब आणि क	(2)	फक्त क, ड आणि ई					
	(3)	फक्त अ, ब, ड आणि ई	(4)	अ, ब, क, ड आणि ई					
	Which of the following rivers are right bank tributaries of Godavari?  a. Pravara								
	b.	Manjira							
	c.	Maner							
	d.	Purna							
	e.	Indravathi	(0)	, , ,					
	(1)	only a, b and c		only c, d and e					
	(3)	only a, b, d and e	(4)	a, b, c, d and e					
89.	खाली	—————————————————————————————————————	- री तंत्रज्ञ	ानावर अधिक परिणाम झाला होता ?					
	(1)	रोबोटिक्स		आर्टिफिशल इंटेलिजन्स					
	(3)	इंटरनेट ऑफ थिंग्ज	(4)	ड्रोन्स					
	Whi	ich of the following innovation trend ha	ad mo	ore impact on the Agri Tech in 2022?					
	(1)	Robotics	(2)	Artificial Intelligence					
	(3)	Internet of Things	(4)	Drones					
90.	<u>-</u>	—————————————————————— या महाराष्ट्र राज्य मराठी चित्रपट महोत्सवात प्रति	—— - ष्ठित व	—— ——————————————————————————————————					
00.	. ५५ व्या महाराष्ट्र राज्य मराठी चित्रपट महोत्सवात प्रतिष्ठित व्ही. शांताराम जीवन गौरव पुरस्कार कोणाला प्रदान करण्यात आला ?								
	(1)	विक्रम गोखले	(2)	विजय चव्हाण					
	(3)	मृणाल कुलकर्णी	(4)	आशा पारेख					
	Who was conferred with the prestigious V. Shantaram Lifetime Achievement								
	Awa	ard at the 55 <sup>th</sup> Maharashtra State M	/arat	thi Film Festival ?					
	(1)	Vikram Gokhale	(2)	Vijay Chavhan					
	(3)	Mrinal Kulkarni	(4)	Asha Parekh					
कच्चा	कामा	 साठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK	χ	P.T.O.					



91. महाराष्ट्र लोकसेवा हक्क अधिनियम, २०१५ नुसार खालील विधानांचे अवलोकन करा.

विधान I : या कायद्याचे कलम 3, सार्वजनिक सेवांच्या वितरणासाठी 'माहिती तंत्रज्ञानाच्या' वापराशी संबंधित आहे.

विधान II: कलम 3(a) सार्वजनिक सेवांच्या वितरणासाठी 'माहिती तंत्रज्ञानाचे' प्रकार प्रदान करते.

(1) विधान I बरोबर; II चूक

(2) विधान I चूक; II बरोबर

(3) दोन्ही विधाने बरोबर

(4) दोन्ही विधाने चूक

Consider the following statements in view of Maharashtra Right to Public Services Act, 2015.

Statement I: Section 3 of this Act, deals with use of 'Information Technology' for delivery of Public Services.

Statement II: Section 3(a) provides the types of 'Information Technology' for delivery of Public Services.

- (1) Statement I correct; II incorrect
- (2) Statement I incorrect; II correct
- (3) Both statements are correct
- (4) Both statements are incorrect
- 92. महाराष्ट्र लोकसेवा हक्क अधिनियम, २०१५ अंतर्गत पदिनर्देशित अधिकाऱ्याला प्रोत्साहन देण्यासाठी व त्याची कार्यक्षमता वाढविण्यासाठी त्याला प्रदान करता येईल
  - ब. प्रोत्साहनपर रोख रक्कम
  - b. प्रशस्ती पत्र
  - c. सेवा अभिलेखात तशी नोंद
  - d. सेवेत पदोन्नती

वरीलपैकी कोणते पर्याय बरोबर आहेत ?

(1) फक्त a, b, c

(2) a, b, c आणि d

(3) फक्त b, c, d

(4) फक्त a, d

To encourage and enhance efficiency of the designated officer under Maharashtra Right to Public Services Act 2015, he can be granted

- a. Cash incentive
- b. Certificate of appreciation
- c. Corresponding entry in service record
- d. Promotion in service

Which of the options given above are correct?

(1) only a, b, c

(2) a, b, c and d

(3) only b, c, d

(4) only a, d



- 93. माहिती अधिकार अधिनियम, २००५ अन्वये खालील विधानांचे अवलोकन करा.
  - विधान I : सदर कायद्याच्या कलम 16(1) मध्ये 'केंद्रीय मुख्य माहिती आयुक्तांच्या सेवा कार्यकाल आणि सेवेच्या अटी' विहित केलेल्या आहेत.
  - विधान II : कायद्याच्या कलम 16(1) मध्ये सुधारणा अधिनियमाच्या कलम 3 नुसार 'ते ज्या तारखेला कार्यालयात प्रवेश करतात त्या तारखेपासून पाच वर्षाच्या कालावधीसाठी' हे शब्द सुधारित करून समाविष्ट केले आहेत.
  - (1) विधान I बरोबर; II चूक

(2) विधान I चूक; II बरोबर

(3) दोन्ही विधाने बरोबर

(4) दोन्ही विधाने चूक

Observe the following statements in view of Right to Information Act, 2005.

- Statement I: Section 16(1) of the Act, provides the 'term of office and conditions of services of Central Chief Information Commissioner'.
- Statement II: Section 16(1) of the Act has been amended and inserted with the words 'term of five years from the date on which he enters upon his office' under Section 3 of Amendment Act.
- (1) Statement I correct; II incorrect
- (2) Statement I incorrect; II correct
- (3) Both statements are correct
- (4) Both statements are incorrect
- 94. 'महाराष्ट्र लोकसेवा हक्क अधिनियम, २०१५' चे कोणते कलम शासनास, सार्वजनिक प्राधिकरणास दिशानिर्देश जारी करण्यासाठी अधिकार प्रदान करतात ?
  - (1) कलम २४
  - (2) कलम २७(ब)
  - (3) कलम २९
  - (4) कलम २९(ब)

Which Section of 'The Maharashtra Right to Public Services Act, 2015' provides the powers to the Government to issue directions to the Public Authorities?

- (1) Section 24
- (2) Section 27(b)
- (3) Section 29
- (4) Section 29(b)



95. माहिती अधिकार अधिनियम, २००५ नुसार खालील विधानांचे अवलोकन करा.

विधान I : 'न्यायालयांच्या अधिकारितेस आङकाठी' च्या बाबतीत माहिती अधिकार कायदा, २००५ च्या कलम २३ अंतर्गत सांगितले आहे.

विधान II : माहितीचा अधिकार (दुरुस्ती) कायद्यामधील कलम ४ 'न्यायालयाच्या न्यायाधिकार क्षेत्रांच्या' संदर्भात तपशीलवार तरतूद प्रदान करते.

- (1) विधान I बरोबर; II चूक
- (2) विधान I चुक; II बरोबर
- (3) दोन्ही विधाने बरोबर
- (4) दोन्ही विधाने चूक

Consider the following statements in view of Right to Information Act, 2005.

Statement I: 'Bar of Jurisdiction of Courts' is provided under Section 23 of Right to Information Act, 2005.

Statement II: Section 4 of Right to Information (Amendment) Act provides the detailed provision in respect of 'Bar of Jurisdiction of Courts'.

- (1) Statement I correct; II incorrect
- (2) Statement I incorrect; II correct
- (3) Both statements are correct
- (4) Both statements are incorrect

96.	ICT च्या सीमावर्ती भागात (frontier areas) R	$\&\mathrm{D}$ ची कार्ये हाती घेण्यासाठी :	1988 मध्ये विभागाच्या
	प्रशासकीय कार्यक्षेत्रात वैज्ञानिक सोसायटी म्हणून	ची स्थापना करण्यातः	आली.

- (1) ई-गव्हर्नन्स
- (2) आय.टी.ई.एस.
- (3) आय.टी. फॉर मासेस
- (4) सी-डी.ए.सी.

In order to take up R&D works in the frontier areas of ICT, \_\_\_\_ was established in 1988 as a scientific society under the administrative purview of the Department.

- (1) e-Governance
- (2) ITeS
- (3) IT for Masses
- (4) C-DAC



97.	आई.	<b>टी. अधिनियम, 2</b> 00	८ मध्ये	आई.टी. अधिनिय	म, 200	0 च्या तुलनेत कोण	ाते मोठे व	बदल केले गेले ?
	(1) सायबर गुन्ह्यांसाठी तुरुंगवासाची शिक्षा वाढवणे							
	(2) सायबर गुन्ह्यांसाठी दंडाची मुदत वाढवणे							
	(3) इलेक्ट्रॉनिक स्वाक्षरीला कायदेशीर वैधता							
	(4)	PKI ओळखणे						
	Wh (1) (2) (3) (4)	ich major update Increasing pri Increasing per Legal validity Recognizing to	son to nalty to El	erm for cyber o term for cyber ectronic signat	rimes crime		Act, 20	00 ?
98.	खार्ल आहे		न हा ग्रा	म पंचायतींना भारतभ	ार जोडण	ारा आहे ज्याची नि	र्मेती बी.ब	ी.एन.एल. द्वारे झाली
		ः इंडीया नेट	(2)	भारत नेट	(3)	भारती टेल	(4)	अल्का टेल
	Name the project which connects all Gram Panchayati which is developed by B.B.N.L. across India.							
	(1)	India Net	(2)	Bharat Net	(3)	Bharti Tel	(4)	Alka Tel
99.	ओळ		ाजगी स	 भाषण ऐकण्याची द्रि	— hयाहा	——— कोणत्या प्रकारचा ह	— ल्ला होय	?
	(1)	पासवर्ड अंदाज			(2)	कानावर पडणे		
	(3)	पाशवी शक्ती			(4)	स्पूर्फिंग		
	Act of listening to private conversation while not being detected, which type of attack is it?						, which type of	
	(1)	Password gue	ssing		(2)	Eavesdroppi	ng	
	(3)	Brute force			(4)	Spoofing		
100.		 कावर दूरस्थपणे लॉग	<del>-</del> इन कर	ण्यासाठी कोणता प्रो	 टॉकॉल	 वापरला जातो ?		
	(1)	टेलनेट	(2)	एच.टी.टी.पी.	(3)	डी.एन.एस.	(4)	एस.एम.टी.पी.
	Wh	ich protocol is u	sed to	o remotely logi	n onto	a computer?		
	(1)	Telnet	(2)	HTTP	(3)	DNS	(4)	SMTP
			_					
		———————						



## **सूचना** – (पृष्ठ 1 वरून पुढे.....)

- (8) प्रश्नपुस्तिकेमध्ये विहित केलेल्या विशिष्ट जागीच कच्चे काम (रफ वर्क) करावे. प्रश्नपुस्तिकेव्यतिरिक्त उत्तरपत्रिकेवर वा इतर कागदावर कच्चे काम केल्यास ते कॉपी करण्याच्या उद्देशाने केले आहे, असे मानले जाईल व त्यानुसार उमेदवारावर शासनाने जारी केलेल्या ''परीक्षांमध्ये होणाऱ्या गैरप्रकारांना प्रतिबंध करण्याबाबतचे अधिनियम-82'' यातील तरतुदीनुसार कारवाई करण्यात येईल व दोषी व्यक्ती कमाल एक वर्षाच्या कारावासाच्या आणि/किंवा रुपये एक हजार रकमेच्या दंडाच्या शिक्षेस पात्र होईल.
- (9) सदर प्रश्नपत्रिकेसाठी आयोगाने विहित केलेली वेळ संपल्यानंतर उमेदवाराला ही प्रश्नपुस्तिका स्वत:बरोबर परीक्षा कक्षाबाहेर घेऊन जाण्यास परवानगी आहे. मात्र परीक्षा कक्षाबाहेर जाण्यापूर्वी उमेदवाराने आपल्या उत्तरपत्रिकेचा भाग-1 समवेक्षकाकडे न विसरता परत करणे आवश्यक आहे.

## नमुना प्रश्न

प्र. क्र. 201.

''अंगावर काटा उभा रहाणे'' या वाक्यप्रचाराचा अर्थ काय ?

(1) अंग शहारणे

- (2) रोमांचित होणे
- (3) अतिशय भिती वाटणे
- (4) बहरुन येणे

ह्या प्रश्नाचे योग्य उत्तर ''(3) अतिशय भिती वाटणे'' असे आहे. त्यामुळे या प्रश्नाचे उत्तर ''(3)'' होईल. यास्तव खालीलप्रमाणे प्रश्न क्र. **201** समोरील उत्तर-क्रमांक ''(3)'' हे वर्तुळ पूर्णपणे छायांकित करून दाखविणे आवश्यक आहे.

प्र. क्र. 201.

(1)

(



अशा पद्धतीने प्रस्तुत प्रश्नपुस्तिकेतील प्रत्येक प्रश्नाचा तुमचा उत्तर-क्रमांक हा तुम्हाला स्वतंत्ररीत्या पुरिवलेल्या उत्तरपित्रकेवरील त्या त्या प्रश्न-क्रमांकासमोरील संबंधित वर्तुळ पूर्णपणे छायांकित करून दाखवावा. ह्याकरिता फक्त काळ्या शाईचे बॉलपेन वापरावे, पेन्सिल वा शाईचे पेन वापरू नये.

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK